

II. RÝCHLEJŠIE KONANIA, MENEJ OBŠTRUKCIÍ A DODRŽIAVANIE PRÁVA DIEŤAŤA NA STYK S OBOMA RODIČMI (NOVELA OBČIANSKEHO SÚDNEHO PORIADKU a súvisiaca VYHLÁŠKA, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí)

Prehľad najdôležitejších zmien:

- a) Zavádzajú sa nové prísne lehoty pre rozhodovanie v niektorých procesných otázkach.
- b) Zavádzajú sa prekážky pre obštrukcie účastníkov konaní a ich zástupcov
- c) Posilňuje sa efektívny súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí o nesprístupnení informácií.
- d) Mení sa príslušnosť súdu v prípade sporov na ochranu osobnosti – všeob. súd odporcu (nie je dôvod, aby mali tieto žaloby výnimky pred inými civilnými žalobami. Ide vo veľkej miere o verejne činné osoby.)
- e) Prichádzajú riešenia pre citlivú oblasť výkonu rozhodnutí vo veciach maloletých.

a) LEHOTY:

Jedným z nástrojov na urýchlenie konania je v 13 oblastiach určenie prísnych lehôt, v ktorých má súd vydať vybrané procesné rozhodnutia. Zavedenie procesných lehôt reaguje aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Táto zmena má priniesť pružnejšie reakcie súdu na niektoré situácie, ktoré zbytočne predlžujú konanie a oddiaľujú rozhodovanie vo veci samej.

1. Zavádza sa lehota na odoslanie uznesenia o **oprave** alebo doplnení podania, ak je podanie neúplné, nezrozumiteľné alebo je potrebná iná oprava.
(**Doteraz:** žiadna lehota **Odteraz:** 60 dní)
2. Zavádza sa lehota na doručenie návrhu na začatie konania ostatným účastníkom.
(**Doteraz:** žiadna lehota **Odteraz:** 60 dní od podania, opravy)
3. Zavádza sa pevne stanovená lehota pri zastavení konania. Ak navrhovateľ vezme návrh späť, musí súd rozhodnúť **do 30 dní** o zastavení konania.
4. Upravuje sa lehota na vyjadrenie účastníkov konania, ak je potrebný ich súhlas na to, aby mohol súd pripustiť, aby navrhovateľ alebo odporca z konania vystúpil, a aby na jeho miesto vstúpil niekto iný. (**15 dní**)
5. Lehota pre **rozhodnutie o znalečnom** sa stanovila **na 30 dní** od vykonania dôkazu.

(V platnej právnej úprave absentuje lehota, v rámci ktorej by mal súd rozhodnúť o náhrade hotových výdavkov znalca, náhrade za stratu času a o jeho odmene.)

6. Zavedenie procesnej **30-dňovej lehoty, v ktorej má súd rozhodnúť o trovách konania.**
7. Zavádza sa lehota na rozhodnutie o návrhu na vstup ďalšieho účastníka do konania - do 30 dní od podania návrhu alebo **do 30 dní** od vyjadrenia dotknutých osôb.
8. Osobitná lehota sa zavádza pre vydanie procesného rozhodnutia o zmene návrhu. Ak je súd s návrhom na zmenu návrhu resp. s vecou oboznámený, súd má rozhodnúť priamo na pojednávaní, na ktorom ku zmene došlo. Ak to nebude možné, súd rozhodne **do 15 dní** od odročenia pojednávania.
9. (Mimo pojednávania súd rozhodne o zmene návrhu **do 60 dní** od podania návrhu na zmenu návrhu. Pôjde o situácie, kedy súd nemal ešte reálne priestor na oboznámenie sa s danou vecou.)
10. Zavádza sa lehota pri rozhodovaní nadriadeného súdu v sporoch o miestnu príslušnosť – **do 30 dní** od predloženia veci (potvrdenie zaužívanj praxe)
11. Procesné lehoty sa upravujú pre rozhodovanie súdu o oprave a o doplnení rozsudku. Pre súd prvého stupňa sa navrhuje **30-dňová lehota** na vydanie rozhodnutia o návrhu na opravu alebo návrhu na doplnenie; dlhšia **60-dňová lehota** sa ustanovuje pre odvolací súd (vzhľadom na potrebu oboznámenia sa s vecou).
12. Lehota **10 dní** pre vydanie zmenkového platobného rozkazu od splnenia zák. podmienok.

b) VÝKON ROZHODNUTÍ VO VECIACH MALOLETÝCH:

Prvoradým zámerom zmien, ktoré predložila ministerka Žitňanská, vo vzťahu k výkonu rozhodnutia o výchove maloletých je ochrana záujmu dieťaťa, dôslednejšie napĺňanie práva dieťaťa na styk s oboma rodičmi ako aj práva rodiča na výkon jeho rodičovských práv.

Navrhovanými zmenami reagujeme na nedostatky z praxe pri výkone rozhodnutí o výchove maloletých detí. Poukazovali na ne samotní rodičia, ktorí sa často dlhodobo nemohli stretávať so svojimi deťmi, hoci súd o úprave styku s dieťaťom rozhodol.

Doteraz neboli jasne vymedzené oprávnenia súdu pri výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí. Ide o situácie, keď napríklad po rozvoze manželstva sa jeden z rodičov aj napriek rozhodnutiu súdu nemôže stretávať so svojim dieťaťom.

Pri výkone rozhodnutia nebolo možné napríklad vstúpiť do obydlija, kde bolo dieťa neoprávnene zadržované resp. odkiaľ sa malo odňať.

Súd nemohol ani nariadiť pojednávanie pred odňatím dieťaťa s cieľom dať povinnému rodičovi ešte jednu šancu alebo zistiť podrobnejšie dôvody, prečo rodič nerešpektuje rozsudok.

Podrobnosti výkonu rozhodnutia o výchove maloletých sú upravené vo vyhláške ministerstva spravodlivosti, ktorá vznikla na základe medzirezortnej dohody pár mesiacov po prijatí zákona.

Výška pokuty za neplnenie rozhodnutia súdu alebo nereagovanie na výzvu sa zvyšuje **z doterajších 60 na 200 eur** a bude ju možné uložiť aj opakovane. **Do úvahy bude prichádzať aj zastavenie výplaty rodičovského príspevku, prípadne prídavku na dieťa ak napríklad jeden z rodičov neplní rozhodnutie súdu, alebo ak nereaguje na výzvu súdu.**

Tomu, kto by maril výkon opatrenia na odňatie dieťaťa alebo právnickej osobe, ktorá neposkytuje sudcovi súčinnosť, bude môcť súd uložiť poriadkovú pokutu **až do výšky 820 eur.**

c) OBŠTRUKCIE účastníkov a ich právnych zástupcov:

Efektívnosť súdneho konania a skoré rozhodnutie závisí nielen od postupu sudcu, ale aj účastníkov konania a ich právnych zástupcov. V snahe minimalizovať obštrukcie účastníkov a ich právnych zástupcov spojené s vyhýbaním zúčastnenia sa na pojednávaní, najmä v súvislosti so zdravotnými dôvodmi a oneskoreným ospravedlnením ich neúčasti, sa zavádza podobný mechanizmus ako v Trestnom poriadku.

TJ: Ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania má obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, či účastník je schopný bez ohrozenia života a zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa pojednávania.

d) PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM

Posilňuje sa aj efektívny súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí o neprístupnení informácií. Po novom bude možné zmeniť rozhodnutia o neprístupnení informácie v súdnom konaní. To znamená, že súd môže uložiť povinnej osobe povinnosť sprístupniť požadovanú informáciu a nezostane to len pri konštatovaní, že uvedené rozhodnutie je nepreskúmateľné ak napríklad ide o tzv. fiktívne rozhodnutie (t.j. povinná osoba nerozhodla v stanovenej lehote).

e) OCHRANA OSOBNOSTI

V úprave príslušnosti súdu na konanie vo veciach ochrany osobnosti sa zavádza návrat k osvedčenej právnej úprave „všeobecného súdu odporcu“.